

Accountantsverslag 2025

Hoogheemraadschap van Delfland

5 mei 2026

Aan de verenigde vergadering
van Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB DELFT

Onderwerp
Accountantsverslag 2025

Datum
5 mei 2026

Ons kenmerk
26056E4E3E/EB

Behandeld door
J. Van Koert MSc RA
jvankoert@deloitte.nl
06 1201 0779

P.A. Naaktgeboren RA
panaaktgeboren@deloitte.nl
06 8333 9395

Geachte leden van de verenigde vergadering,

Graag bieden wij u hierbij ons accountantsverslag aan met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2025 van Hoogheemraadschap van Delfland. Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2025 van het Hoogheemraadschap van Delfland.

Bij de jaarrekening 2025 van Hoogheemraadschap van Delfland hebben wij een goedkeurende controleverklaring verstrekt.

De jaarrekening 2025 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college van dijkgraaf en hoogheemraden van het Hoogheemraadschap van Delfland. Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met onze opdrachtbevestiging van 19 september 2025.

Wij hebben onze bevindingen afgestemd.

De inhoud van dit accountantsverslag is door ons afgestemd met de portefeuillehouder financiën, de secretaris-directeur, de directeur Bedrijfsvoering, de concerncontroller en de betrokken medewerkers van de afdelingen FIC en CCA.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

J. van Koert MSc RA

Inhoudsopgave

	<u>Kernpunten van de jaarrekeningcontrole</u>	4
	• <u>Kernpunten van de jaarrekeningcontrole</u>	5
	<u>Bestuurlijke samenvatting</u>	6
	• <u>Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen</u>	7
	<u>Bevindingen jaarrekeningcontrole</u>	10
	• <u>De financiële positie van uw hoogheemraadschap</u>	11
	• <u>Belangrijkste bevindingen uit onze controle</u>	17
	<u>Interne beheersing</u>	21
	• <u>Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing</u>	22
	<u>Bijlagen</u>	23
	• <u>Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen</u>	24
	• <u>Bijlage A2 - Tekortkomingen in de toelichtingen</u>	25
	• <u>Bijlage B - Onafhankelijkheidsbevestiging</u>	26

Kernpunten van de jaarrekeningcontrole

Kernpunten van de jaarrekeningcontrole

In dit hoofdstuk zijn de kernpunten van de jaarrekeningcontrole overzichtelijk weergegeven. Deze kernpunten lichten wij in het vervolg van dit accountantsverslag nader toe. De onderwerpen linken dan ook door naar de verdiepende teksten en zijn te raadplegen door op het onderwerp te klikken.

Categorie	Onderwerp	Observatie en/of aanbeveling
Algemeen	1. Controleverklaring	1. We hebben een goedkeurende controleverklaring ten aanzien van getrouwheid van de jaarrekening 2025 verstrekt. De jaarrekening geeft een juist en volledig beeld van de baten, lasten, activa en passiva in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit. Tevens geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties.
	2. Materialiteit	2. De jaarrekeningcontrole is uitgevoerd met een materialiteit van 2% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan de reserves, zijnde € 6,4 miljoen.
Rechtmatigheid	1. Rechtmatigheidsverantwoording	1. Het college meldt in haar rechtmatigheidsverantwoording dat het college in 2025, met inachtneming van het normenkader en de verantwoordingsgrens, rechtmatig heeft gehandeld. De onrechtmatigheden blijven beneden de verantwoordingsgrens van 1% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan de reserves, zijnde € 3,2 miljoen.
	2. Rapportagetolerantie	2. In de paragraaf bedrijfsvoering zijn de onrechtmatigheden groter dan de rapporteringstolerantie ad € 637.000 toegelicht door het college.
Financiën	1. Financiële positie	1. De financiële positie van het hoogheemraadschap is verbeterd. Het eigen vermogen is met € 24,1 miljoen toegenomen.
	2. Weerstandsratio	2. De weerstandsratio is in 2025 verder gestegen naar 2,4 en ligt daarmee hoger dan de door het bestuur nagestreefde minimale ratio van 1,0 tot 1,4.
IT-omgeving	1. Algemeen	1. Het college heeft opvolging gegeven aan onze aanbevelingen die wij naar aanleiding van de IT-audit 2024 hebben gegeven.
	2. Autorisatiematrix ProSa	2. Hoogheemraadschap van Delfland heeft in 2025 een autorisatiematrix voor ProSa opgesteld. Rechten worden niet langer toegekend door het kopiëren van autorisaties van een collega met een vergelijkbare functie.
	3. Reviewen van gebruikersrechten	3. Het Hoogheemraadschap van Delfland heeft in 2025 een review op de gebruikersrechten en autorisaties voor ProSa uitgevoerd.
Aanbesteden	1. Onrechtmatigheid 2025	1. Er zijn onrechtmatigheden geconstateerd van circa € 405.000 in verband met het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels bij het gunnen van inkoopopdrachten. Dit bedrag heeft betrekking op twee inkoopopdrachten die in 2023 als onrechtmatig zijn bestempeld. In 2025 zijn geen nieuwe aanbestedingsfouten door het college geconstateerd.
Fiscaliteiten	1. Inkoop-btw groene gas	1. Het Hoogheemraadschap van Delfland heeft een vordering van € 4,1 miljoen op de Belastingdienst in verband met inkoop-btw groene gas. De onzekerheid die in voorgaande jaren aan deze vordering kleefde, is weggenomen door het sluiten van een vaststellingsovereenkomst met de Belastingdienst.
	2. Koepelvrijstelling btw	2. Het Gerechtshof heeft het Waterschapshuis in het gelijk gesteld over de toepassing van de koepelvrijstelling, waardoor het Waterschapshuis haar diensten vrijgesteld van btw aan de waterschappen kan leveren. Dit werkt voor Hoogheemraadschap van Delfland kostenverlagend. De Belastingdienst is in cassatie gegaan. De kostenverlaging voor Hoogheemraadschap van Delfland is niet in de jaarrekening 2025 verwerkt in afwachting van het vonnis van de Hoge Raad.
Overige bevindingen	1. Afschrijvingen	1. Twee investeringen worden onjuist afgeschreven, waardoor bij voortzetting van de huidige afschrijving een restwaarde van circa € 13,8 miljoen overblijft. Komende jaren is een hogere afschrijving nodig om deze onbedoelde restwaarde te voorkomen.
	2. Baggeren	2. De interne controle op de te vorderen bedragen op gemeenten i.v.m. baggeren en maaien moet worden verbeterd om fouten te voorkomen.

Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijk relevante bevindingen
en aanbevelingen jaarrekeningcontrole

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Getrouwheid	- Wij hebben een goedkeurende controleverklaring verstrekt voor het getrouwe beeld van de jaarrekening 2025 inclusief de daarin opgenomen rechtmatigheidsverantwoording van het college. - De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 6,4 miljoen. - Naast de opdrachtbevestiging zijn het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden en de Controleverordening Hoogheemraadschap van Delfland 2025 bepalend (geweest) voor onze controle. - De definitieve jaarrekening bevat geen ongecorrigeerde getrouwheidsfouten boven de rapportagegrens.
Rechtmatigheid	- Het college heeft in haar rechtmatigheidsverantwoording geen fouten gerapporteerd boven de verantwoordingsgrens. - In de paragraaf bedrijfsvoering zijn de onrechtmatigheden groter dan de rapporteringstolerantie toegelicht door het college. - De gehanteerde verantwoordings- en rapportagegrens bedraagt € 3,2 miljoen respectievelijk € 0,6 miljoen. - Wij hebben de conclusies van het college in ons getrouwheidsoordeel betrokken en wij hebben geen materiële tekortkomingen geconstateerd. - Wij merken op dat de verenigde vergadering de verantwoordingsgrens op 1% van de totale lasten van het boekjaar heeft gesteld. De regels voor de accountants zijn aangepast, waardoor wij niet langer een goedkeuringstolerantie van 1% hanteren, maar van 2% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan de reserves. Wij geven u ter overweging om – net zoals de meeste decentrale overheden – de verantwoordingsgrens op 2% van de totale lasten te stellen.
Specifieke verantwoordingen	- De jaarrekening 2025 bevat de financiële verantwoording van de uitkering hersteloperatie kinderopvangtoeslag in verband met de kwijtschelding publieke schulden door waterschappen. - Wij hebben deze verantwoording gecontroleerd in overeenstemming met de geldende regels. De verantwoording bevat geen ongecorrigeerde fouten of onzekerheden.
Wet Normering Topinkomens	Wij hebben tijdens onze controle van de WNT geen ongecorrigeerde afwijkingen geïdentificeerd die de materialiteitsgrens volgens het controleprotocol WNT te boven gaan.
Koepelvrijstelling btw	Het Waterschapshuis is van mening dat haar facturen aan de waterschappen geen btw zouden moeten bevatten. Het Gerechtshof heeft dit standpunt bevestigd, waardoor het Hoogheemraadschap van Delfland de btw op de facturen van het Waterschapshuis kan terugontvangen. De Belastingdienst is in cassatie gegaan. De mogelijk terug te vragen btw ad € 1,7 miljoen is niet in de jaarrekening 2025 verwerkt in afwachting van het vonnis van de Hoge Raad.
Inkoop-btw	Het Hoogheemraadschap van Delfland heeft een vordering van € 4,1 miljoen op de Belastingdienst in verband met verrekenbare inkoop-btw groene gas. Hoogheemraadschap van Delfland heeft een vaststellingsovereenkomst met de Belastingdienst gesloten, waardoor zekerheid over de hoogte van de vordering is ontstaan.
Onjuiste afschrijvingen	Wij hebben vastgesteld dat minimaal twee investeringen onjuist worden afgeschreven. Onbedoeld resteert bij deze twee investeringen een restwaarde van € 13,8 miljoen. De afschrijvingen worden vanaf 2025 prospectief gecorrigeerd, wat betekent dat de afschrijving vanaf 2025 zodanig is verhoogd dat aan het einde van de gebruiksduur geen restwaarden overblijven. Dit leidt dus tot extra afschrijvingslasten in 2025 en in de komende jaren. Hoogheemraadschap gaat in 2026 onderzoek doen naar eventuele andere investeringen waarbij onbedoeld ook een restwaarde wordt gehanteerd.
Interne controle baggeren	Gemeenten liften soms mee met de baggerwerkzaamheden van het Hoogheemraadschap van Delfland. De bijdragen van de gemeenten in de kosten worden geraamd op basis van de begrotingen van de werkzaamheden en worden verantwoord onder de baten in de jaarrekening van het desbetreffende jaar. De afrekening vindt later plaats als het werk is uitgevoerd, de administratieve afrekening met de aannemer heeft plaatsgevonden en de kosten zijn gesplitst tussen Hoogheemraadschap van Delfland en gemeenten. Wij hebben vastgesteld dat bij een gemeente een onjuiste raming is gehanteerd, waardoor de jaarrekening op het laatste moment voor aanzienlijk bedrag gecorrigeerd moest worden. De interne controle binnen dit proces moet worden verbeterd om dergelijke fouten te voorkomen.
Voorziening pensioenen (oud) bestuurders	De voorziening pensioen (oud) bestuurders per 31 december 2025 is verhoogd naar het juiste bedrag dat nodig is om de pensioenverplichting aan alle (oud)bestuurders uiterlijk op 1 januari 2028 over te dragen aan het ABP.

Belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen

Financiële positie

- De financiële positie ultimo 2025 is verbeterd ten opzichte van 2024. Het eigen vermogen is met € 24,1 miljoen toegenomen naar € 209,7 miljoen.
- De beschikbare weerstandscapaciteit ultimo 2025 bedraagt € 60,8 miljoen (2024: € 50,1 miljoen). Deze weerstandscapaciteit is hoger dan de door het hoogheemraadschap bepaalde benodigde weerstandscapaciteit van € 25,0 miljoen (2024: € 25,0 miljoen). De weerstandsratio is met 2,4 hoger dan de minimaal nagestreefde ratio van het bestuur.

Interne beheersing

- Op basis van de interim-controle 2025 hebben wij een managementletter uitgebracht. Onze belangrijkste bevindingen zijn in dit accountantsverslag opgenomen vanaf [pagina 22](#).

IT-audit 2025

- Wij hebben in 2025 een IT-audit uitgevoerd naar de general IT controls van ProSa (de financiële administratie). Onze conclusie is dat de bevindingen uit eerdere audits adequaat zijn opgevolgd.

Jaarstukken 2025

- Significante verslaggevingsgrondslagen en de toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie en de resultaten van uw hoogheemraadschap. Daarnaast vereisen zij van het management het toepassen van oordeelsvorming ten aanzien van moeilijke, subjectieve en complexe posities, vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn. Wij hebben het door het college en het ambtelijk management toegepaste proces met betrekking tot belangrijke verslaggevingspraktijken geëvalueerd, en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij zijn van mening dat de verslaggevingsvraagstukken en de toegepaste inschattingen goed onderbouwd en redelijk zijn, en consistent zijn gebruikt.
- De verslaggevingsgrondslagen van uw hoogheemraadschap zijn uiteengezet in de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening 2025. De grondslagen zijn toegepast met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit. De grondslagen zijn aanvaardbaar.
- Op basis van de Nederlandse wetgeving en de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (NVCOS) 720 is de accountant verplicht bepaalde werkzaamheden uit te voeren met betrekking tot het jaarverslag en de andere informatie die in de jaarstukken is opgenomen. Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.

Overig

- In de bijlagen A bij dit accountantsverslag hebben wij opgenomen welke niet-gecorrigeerde afwijkingen en tekortkomingen in de toelichtingen wij hebben geconstateerd.
- In bijlage B is onze volledige onafhankelijkheidsbevestiging te vinden.

Bevindingen jaarrekeningcontrole

Samenvatting vermogen en resultaat van uw hoogheemraadschap

De vermogenspositie van uw hoogheemraadschap is verbeterd

Het BBVW, de verslaggevingsregels voor waterschappen, maakt een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen worden gemuteerd. De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming.

Het gerealiseerde saldo van baten en lasten over het boekjaar 2025 bedraagt € 24,1 miljoen voordelig. Per saldo is tussentijds € 9,3 miljoen aan de reserves toegevoegd, zodat het uiteindelijk gerealiseerd resultaat over 2025 € 14,9 miljoen voordelig bedraagt. Dit resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

In het overzicht hiernaast hebben wij de ontwikkeling van het eigen vermogen opgenomen. De omvang van het eigen vermogen bedraagt ultimo 2025 circa 27,4% van het balanstotaal (ultimo 2024: 22,1% van het balanstotaal) en is verbeterd ten opzichte van 2024.

Saldo van baten en lasten

Het gerealiseerde resultaat is het saldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemming. Deze tussentijdse resultaatbestemming bestaat uit de onttrekkingen aan en stortingen in de reserves gedurende het boekjaar. De mutaties in de reserves vinden plaats op basis van door het algemeen bestuur in de verenigde vergadering genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van de eerdere politieke besluitvorming.

Wat het voorgaande concreet betekent voor uw hoogheemraadschap hebben wij in het overzicht hiernaast weergegeven.

Eigen vermogen (x € 1 miljoen)	2022	2023	2024	2025
Eigen vermogen per 1 januari	154,1	159,0	162,0	185,6
Tussentijdse resultaatbestemming	-/- 4,1	-/- 0,7	13,2	9,2
Gerealiseerd resultaat	9,0	3,7	10,4	14,9
Saldo van baten en lasten	4,9	3,0	23,6	24,1
Eigen vermogen per 31 december	159,0	162,0	185,6	209,7

Exploitatieresultaat (x € miljoen)

Totale baten	342,8
Totale lasten	-/- 318,7
Saldo van baten en lasten	24,1
Af: stortingen in reserves	-/- 20,2
Bij: onttrekkingen aan reserves	11,0
Saldo mutaties reserves	-/- 9,2
Gerealiseerd resultaat	14,9

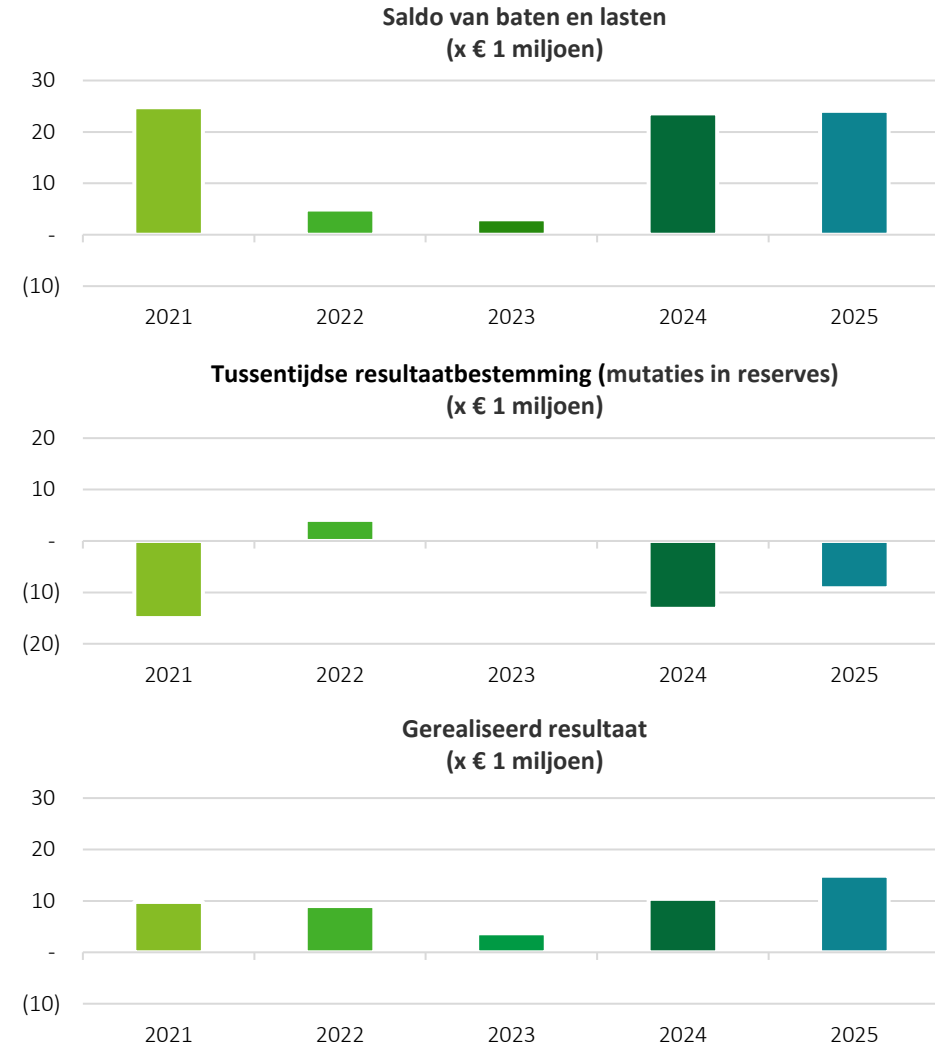
Samenvatting vermogen en resultaat van uw hoogheemraadschap

Het overzicht van baten en lasten over het boekjaar 2025 laat een voordelig saldo van baten en lasten van € 24,1 miljoen zien, ten opzichte van een begroot voordelig saldo van € 9,3 miljoen (begroting na wijziging).

De jaarrekening 2025 sluit – na verwerking van de mutaties in reserves – met een voordelig gerealiseerd resultaat van € 14,9 miljoen.

In de programmaverantwoording geeft het college per programma op hoofdlijnen een verklaring voor de gerealiseerde afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging.

Het hoogheemraadschap heeft de belangrijkste verschillen toegelicht in de managementsamenvatting in het jaarverslag en heeft de financiële impact ervan in kaart gebracht. In de paragraaf [Begrotingsrechtmatigheid](#) van onze rapportage gaan wij nader in op de verschillen tussen de begrote en de werkelijke baten en lasten in het kader van de begrotingsrechtmatigheid.

Samenvatting vermogen en resultaat van uw hoogheemraadschap

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin het hoogheemraadschap in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Als sprake is van een forse schuld en veel eigen vermogen (totaal van algemene en bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van het hoogheemraadschap.

Netto schuldquote

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van het hoogheemraadschap ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de 'druk' van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie. De netto schuldquote is met 156% lager dan de waarde van 175% uit de begroting 2025. De daling wordt veroorzaakt door een lagere netto-schuldpositie per 31 december 2025 en hogere belastingopbrengsten over 2025.

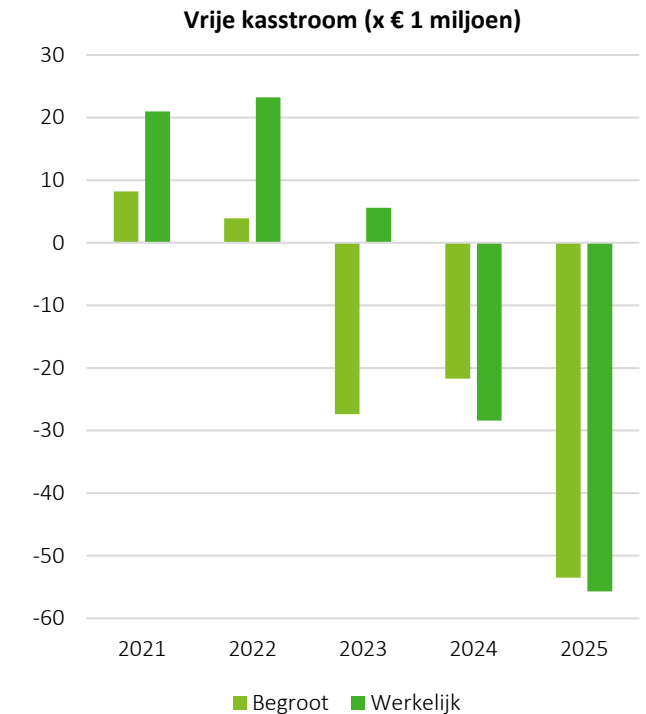
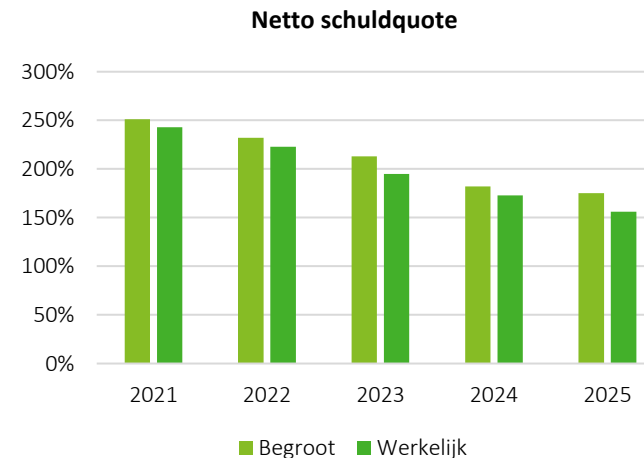
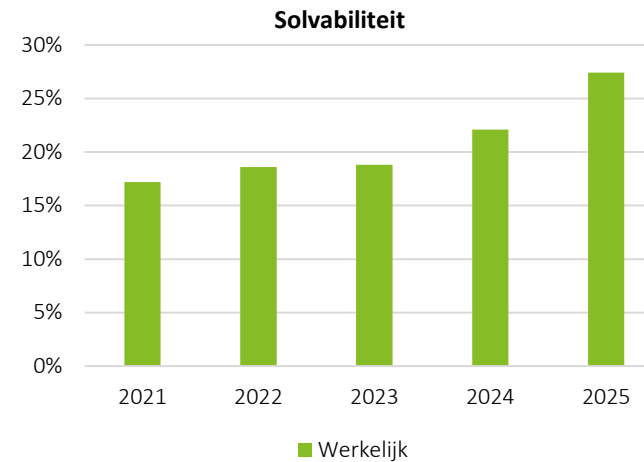
Vanaf 2027 beginnen de uitgaven voor de vervanging van De Groote Lucht door te werken in de schuldpositie. De netto schuldquote gaat naar verwachting vanaf 2027 weer oplopen.

Vrije kasstroom

Voor de beoordeling van de financiële positie is ook van belang te kijken naar de vrije kasstroom. Dit kengetal geeft het verschil tussen de ingaande en uitgaande geldstroom op basis van de exploitatie, de investeringen en de financiering.

De kasstroom was in 2025 € 55,7 miljoen negatief. Dit betekent dat er in 2025 € 55,7 miljoen meer is uitgegeven dan is ontvangen. De afname was ook begroot en geprognostiseerd in de bestuursrapportage 2025. De belangrijkste oorzaak is de aflossing van de langlopende schulden zonder dat hiervoor een herfinanciering is aangetrokken.

Kengetallen voor Hoogheemraadschap van Delfland (begroot en werkelijk over de periode 2021-2025)

Samenvatting vermogen en resultaat van uw hoogheemraadschap

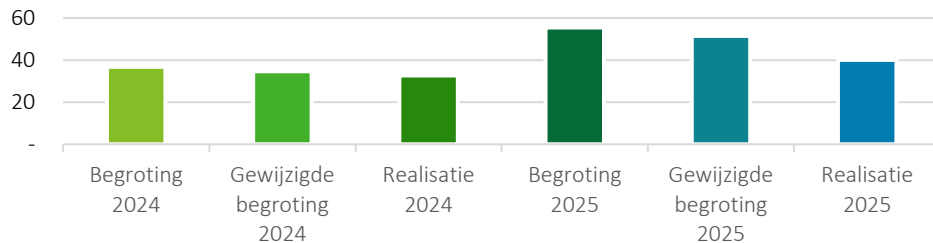
Voorspellende waarde van uw begroting

De jaarrekening 2025 sluit met een positief gerealiseerd resultaat van € 14,9 miljoen. De begroting is voor uw organisatie een belangrijk sturingsinstrument. Het is een kaderstellend document waarmee de verenigde vergadering financiële en beleidsmatige kaders vaststelt waarbinnen het college haar beleid en doelen kan realiseren.

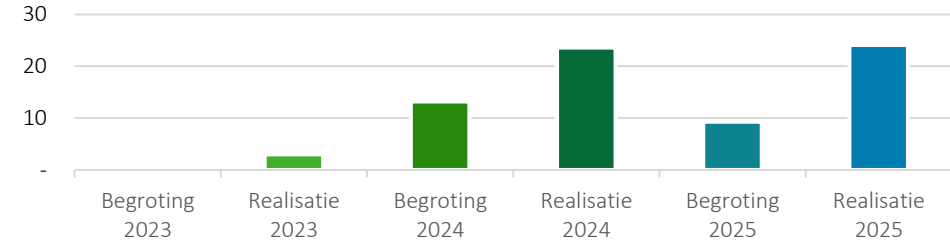
Uw organisatie heeft zich geconcentreerd op het behalen van de gestelde doelen. Van de begrote lasten is in 2025 circa 97% gerealiseerd. Van de geraamde investeringen is circa 78% gerealiseerd.

De gerealiseerde lasten 2025 zijn € 10,3 miljoen lager dan begroot. De gerealiseerde baten 2025 zijn € 4,6 miljoen hoger dan begroot. Deze voordelige verschillen vormen samen met het voordelig verschil tussen het begrote en het gerealiseerde saldo van baten en lasten ad € 14,9 miljoen. In de jaarstukken kunt u lezen in hoeverre deze realisatie ook heeft geleid tot een realisatie van de beleidsmatige doelstellingen.

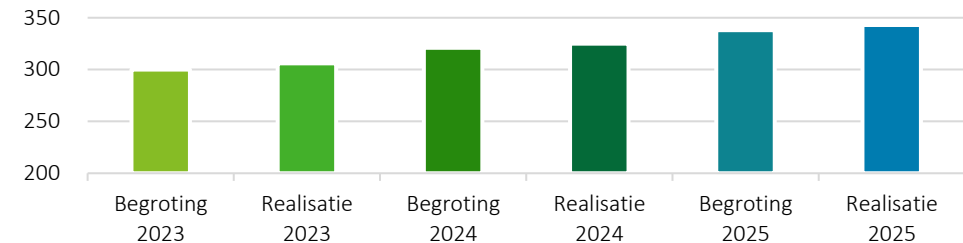
Investerings | Begroting vs realisatie
(x € 1 miljoen)

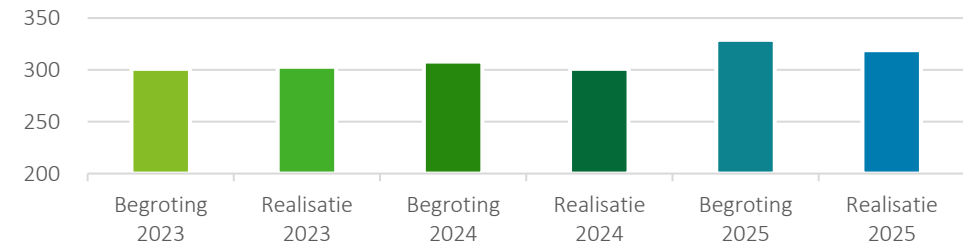
Saldo van baten en lasten | Begroting vs realisatie
(x € 1 miljoen)

Baten | Begroting vs realisatie (excl. mutaties reserves)
(x € 1 miljoen)

Lasten | Begroting vs realisatie (excl. mutaties reserves)
(x € 1 miljoen)

Samenvatting vermogen en resultaat van uw hoogheemraadschap

Het weerstandsvermogen is toegenomen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit op basis van de door het hoogheemraadschap geschatte risico's.

De ratio weerstandsvermogen is toegenomen van 2,0 ultimo 2024 naar 2,4 ultimo 2025. Uw weerstandscapaciteit is toereikend in relatie tot de risico's. Dit heeft het college inhoudelijk nader toegelicht in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' van het jaarverslag. Dit ligt tevens boven de ondergrens van het Hoogheemraadschap van Delfland, namelijk een minimale ratio van 1,0 tot 1,4.

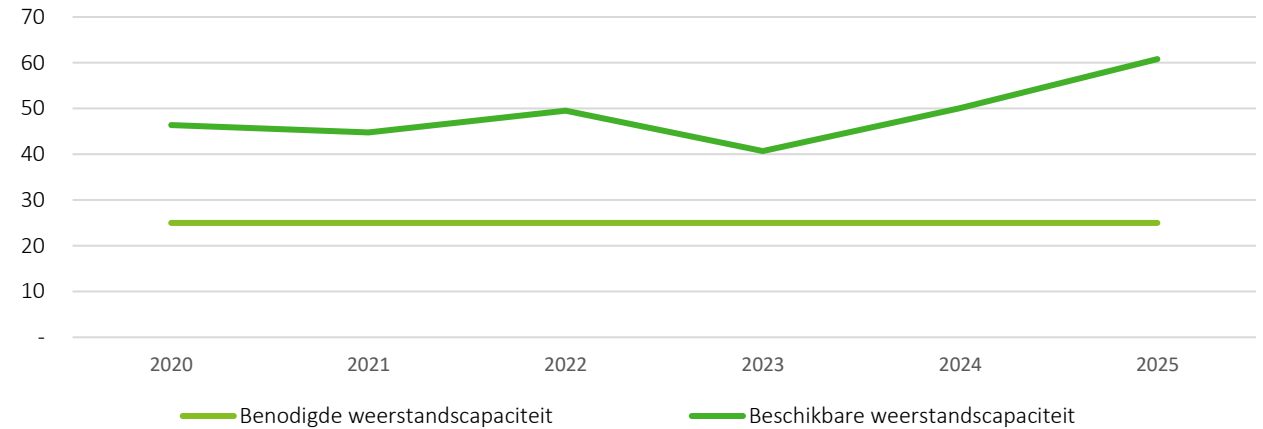
Beschikbare weerstandscapaciteit

De door uw hoogheemraadschap berekende beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 60,8 miljoen (2024: € 50,1 miljoen). De beschikbare weerstandscapaciteit is toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar.

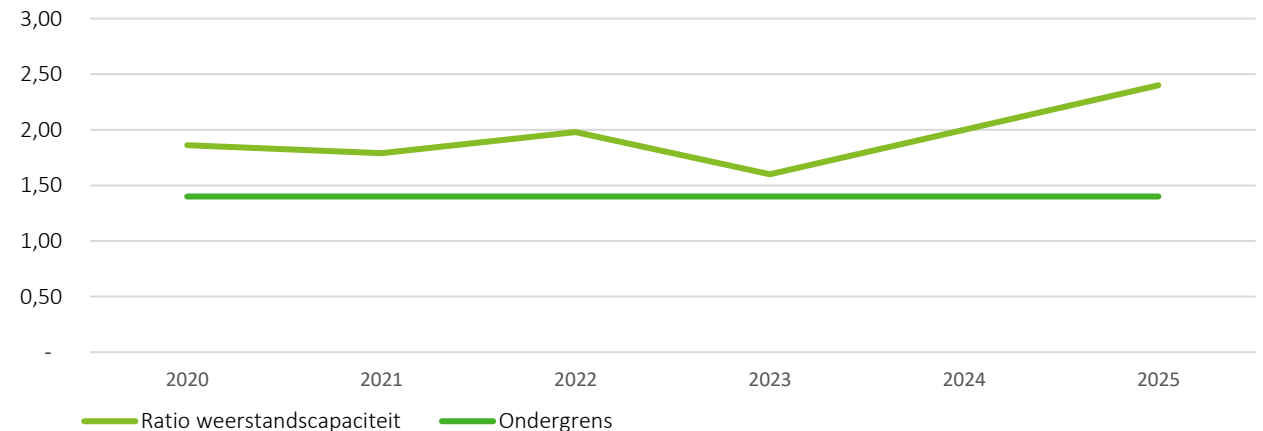
Benodigde weerstandscapaciteit

Het benodigde weerstandscapaciteit is door het bestuur vastgesteld op € 25,0 miljoen. Dit is een ondergrens die al jaren wordt gehanteerd. In de jaarrekening is een overzicht van de top-risico's opgenomen. Deze risico's zijn gekwantificeerd en elk jaar wordt op basis hiervan berekend of de benodigde weerstandscapaciteit voldoende is om de financiële schade door optredende risico's te kunnen opvangen. De mate waarin de geïdentificeerde risico's een aandeel hebben in de omvang van het benodigde weerstandsvermogen blijkt uit de begroting.

Weerstandscapaciteit
(x € 1 miljoen)

Ratio weerstandscapaciteit

Begrotingsrechtmatigheid

Begrotingsoverschrijdingen zijn adequaat toegelicht in het jaarverslag

Het college heeft in de jaarstukken 2025 verantwoording afgelegd over de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2025. De begrotingsrechtmatigheid is hiervan onderdeel. De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn onder andere gebaseerd op de afspraken tussen college en de verenigde vergadering zoals vastgelegd in de Verordening beleid en verantwoordingsfunctie Hoogheemraadschap van Delfland 2025.

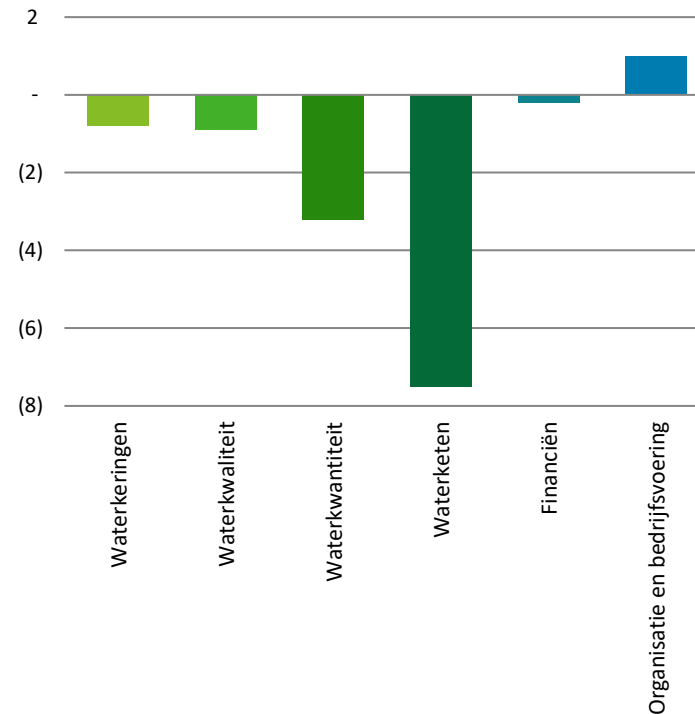
Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de saldi van baten en lasten binnen de begroting blijven en het college belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig meldt aan de verenigde vergadering, zodat zij hierover tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de verenigde vergadering van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat het college inbreuk maakt op het budgetrecht van de verenigde vergadering.

Het overschrijden van de begrote lasten en kredieten is altijd onrechtmatig, maar kan in bepaalde situaties als 'acceptabel' worden aangemerkt. Deze situaties zijn beschreven in de Verordening beleid en verantwoordingsfunctie Hoogheemraadschap van Delfland 2025. De lastenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen en zijn toegelicht.

Voor de begrotingsrechtmatigheid moeten wij kijken naar de overschrijdingen van de lasten per programma. In de figuur hiernaast hebben wij de programma's en de begrotingsafwijkingen opgenomen.

Wij verwijzen voor een inhoudelijke analyse van en toelichting op deze overschrijdingen naar de analyse begrotingsrechtmatigheid zoals opgenomen in paragraaf 1.3.5.3 in het jaarverslag. Hiermee legt het college verantwoording af aan de verenigde vergadering over de begrotingsrechtmatigheid over 2025.

Begrotingsafwijkingen van de lasten per programma
(x € 1 miljoen)

Alleen het programma 'Organisatie en bedrijfsvoering' laat een overschrijding zien. De gerealiseerde lasten zijn € 1,0 miljoen hoger dan begroot. De overschrijding is onrechtmatig, maar past binnen de afspraken die via de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie Hoogheemraadschap van Delfland 2025 door de verenigde vergadering met het college zijn gemaakt. De overschrijding is daarom terecht aangemerkt als acceptabel.

De overschrijding heeft twee oorzaken, namelijk de extra toevoeging aan de voorziening pensioenen (oud) bestuurders van € 998.000 en een hogere doorbelasting van personeelslasten. Beide overschrijdingen konden niet eerder aan de verenigde vergadering gerapporteerd worden.

Kredietoverschrijdingen

Kredietoverschrijdingen vereisen – vergelijkbaar met lastenoverschrijdingen in het overzicht van baten en lasten – autorisatie van de verenigde vergadering. Indien een overschrijding niet door de verenigde vergadering is geautoriseerd, is deze strikt genomen onrechtmatig.

Er zijn afwijkingen van investeringskredieten van in totaal € 156.000, maar deze omvang is kleiner dan de rapporteringstolerantie van € 637.000.

De afwijkingen zijn daarom verder niet toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Fraude en integriteit

De beoordeling door het college van dijkgraaf en hoogheemraden van het risico van materiële fouten in de jaarrekening als gevolg van fraude of van het overtreden van wet- en regelgeving

Bij onze controle vragen wij het college jaarlijks inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking kan bevatten door fraude of het overtreden van wet- en regelgeving, inclusief de aard, omvang en frequentie van de inschattingen, het proces dat u daarbij hanteert, en de communicatie daarover met het personeel en met de verenigde vergadering.

Hoogheemraadschap van Delfland beschikt over een frauderisicoanalyse. Deze analyse is begin 2024 geactualiseerd en daarbij is rekening gehouden met de door ons gedane aanbevelingen.

Een frauderisicoanalyse is een goede stap voor uw organisatie. Wij adviseren om een volgende stap te zetten in het kader van frauderisicomanagement. Frauderisicomanagement bestaat namelijk uit fraudepreventie, fraude-detectie en frauderesponsie. Hoogheemraadschap van Delfland heeft verschillende maatregelen in het kader van fraudepreventie getroffen, zoals integriteitsbeleid en de frauderisicoanalyse. Hoogheemraadschap van Delfland heeft ook maatregelen getroffen in het kader van fraudedetectie en frauderesponsie, maar een centraal uitgewerkt fraudebeleid ontbreekt nog.

Geen wijzigingen in onze initiële inschatting van het frauderisico en geen aanwijzingen voor fraude

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het college, inclusief het invoeren en onderhouden van interne beheersingsmaatregelen voor de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving, de werking en efficiency van de bedrijfsvoering, en de naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Als accountant verkrijgen wij een redelijke, maar geen absolute, zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat, als gevolg van fraude of fouten.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, doordat sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen of verkeerd voorstellen van zaken, of het doorbreken van de interne beheersing. Onze controle is uitgevoerd met een hoge, maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraudes hebben ontdekt.

Wij hebben de accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en professionele oordeelsvorming toegepast, in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Fraude en integriteit

Jaarlijks verkrijgen wij inzicht in de integriteitsmeldingen, die wij vervolgens afstemmen met de coördinatoren bestuurlijke en ambtelijke integriteit. Wij hebben op basis van onze controle en de besprekingen geen fraudegevallen geconstateerd.

Overige controlewerkzaamheden

Wij hebben tijdens de jaarrekeningcontrole 2025 de volgende werkzaamheden verricht gericht op significante frauderisico's:

- Wij hebben de boekingsregels 2025 onderzocht met behulp van data-analyse op kenmerken die kunnen duiden op frauduleuze boekingen. De boekingen die daaruit voortkomen zijn in detail onderzocht.
- Wij hebben de schattingen in de jaarrekening 2025 geëvalueerd. Schattingen vereisen de oordeelsvorming van het management en zijn zodoende vatbaar voor beïnvloeding.
- Wij hebben geëvalueerd of het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels aanleiding geven voor een frauderisico.

Deze controlewerkzaamheden hebben geen aanwijzingen voor fraude opgeleverd.

Speerpunten van de auditcommissie

De auditcommissie heeft ons vier speerpunten meegegeven voor de controle 2025. Dit zijn aandachtspunten waarover wij expliciet rapporteren in ons accountantsverslag.

Rechtmatigheidsverantwoording

Het college heeft in de jaarstukken 2025 voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. De verantwoording bestaat uit twee componenten:

- 1) In de jaarrekening is de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen met een grotendeels gestandaardiseerde tekst. Deze tekst is toereikend en in overeenstemming met de regelgeving. Het college meldt terecht dat de baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen met inachtneming van het vastgesteld normenkader en de verantwoordingsgrens.
- 2) In de paragraaf Bedrijfsvoering is een nadere toelichting gegeven op de rechtmatigheidsverantwoording. Onder andere de onrechtmatigheden boven de rapportagetolerantie zijn hier toegelicht. In deze paragraaf zijn ook de onrechtmatigheden onder de rapportagetolerantie gemeld, maar een nadere toelichting is niet gegeven. Daarmee voldoet de toelichting aan de regelgeving en de afspraken tussen de verenigde vergadering en het college. Het verdient aanbeveling om de tabel met de toleranties en onrechtmatigheden, zoals opgenomen in de Kadernota Rechtmatigheid 2025, ook in deze paragraaf op te nemen. Op die wijze staan alle relevante bedragen overzichtelijk bij elkaar.

Voor onze opmerkingen ten aanzien van de inhoud van de rechtmatigheidsverantwoording verwijzen wij naar onze andere rapportageonderdelen in dit accountantsverslag, zoals de begrotingsrechtmatigheid op [pagina 17](#) en de naleving van de Europese aanbestedingsregels op [pagina 20](#).

Bewustwording risico's AI

Hoogheemraadschap van Delfland heeft duidelijke stappen gezet om het gebruik van AI beheerst in de organisatie te introduceren. Er is een beleidskader voor AI vastgesteld met duidelijke richtlijnen voor het gebruik van AI-tools en meldprocedures bij incidenten. Alle medewerkers zijn verplicht tot het volgen van trainingen met betrekking tot het gebruik van AI. In de organisatie wordt momenteel gebruik gemaakt van de AI tool Co-pilot. De keuze om Co-pilot on-premise te draaien is een bewuste beheersmaatregel zodat de verwerking van vertrouwelijke gegevens binnen de eigen infrastructuur blijft. Het risico van datalekken wordt hiermee aanzienlijk verminderd. De organisatie kijkt ook naar de keten van leveranciers en hun gebruik van AI-tools. Bij nieuwe opdrachten worden via de inkoopvoorwaarden afspraken gemaakt met leveranciers over vertrouwelijkheid van data. Een aandachtspunt is dat nog niet met alle bestaande leveranciers afspraken zijn gemaakt over het gebruik van (gevoelige) data van het waterschap.

Op basis van ons gesprek met de organisatie en de aangeleverde documentatie concluderen wij dat uw organisatie zich bewust is van de risico's van AI en concrete stappen onderneemt om deze risico's te mitigeren of te beheersen.

Projectbeheersing

Projectbeheersing is recentelijk aangescherpt door middel van de implementatie van IPMA-projectmanagementsystematiek. Uw organisatie beschikt over een gedegen set richtlijnen, instructies en templates om projecten goed te kunnen beheersen. Er is een gestandaardiseerde werkwijze voor projectmanagement, waarin alle relevante aspecten van projectmanagement zijn opgenomen. De werkwijze voorziet in de projectorganisatie, het opstellen van een business case, de planning, de voortgangsrapportages, een wijzigingsbeleid, een risicomanagement en de kwaliteitsbewaking. De methode bevordert een consistentie en transparantie aanpak van projecten. De methode verhoogt de kans dat projecten succesvol worden afgerond, dat wil zeggen dat de doelstellingen van een project worden behaald binnen de vastgestelde kaders zoals budget en tijd.

Het projectenbureau heeft nog de wens om de stroom aan opdrachten beter te kunnen voorspellen en gelijkmatig over het jaar te kunnen verdelen om een piekbelasting te voorkomen. Het Hoogheemraadschap van Delfland beschikt over een tool die dit mogelijk maakt.

Wij concluderen dat Hoogheemraadschap van Delfland over een volwaardige methode voor projectmanagement beschikt, waardoor de kans op een succesvol project groter is.

Opvolging IT-bevindingen 2024

Het college heeft opvolging gegeven aan onze aanbevelingen die wij naar aanleiding van de controle 2024 hebben gegeven. Wij verwijzen hiervoor naar het hoofdstuk Interne beheersing ([pagina 22](#)).

Overige bevindingen

Onjuiste afschrijvingen

Twee bestaande investeringen worden door onbekende oorzaken niet juist afgeschreven. Wij hebben vastgesteld dat de boekwaarden van deze investeringen volgens de activakaart in de financiële administratie afwijken van hetgeen is opgenomen op de balans. Als gevolg daarvan resteert bij deze twee investeringen onbedoeld een restwaarde van € 13,8 miljoen. De afschrijvingen zijn vanaf 2025 prospectief gecorrigeerd, wat betekent dat de afschrijving vanaf 2025 zodanig is verhoogd dat aan het einde van de gebruiksduur geen restwaarden overblijven. Dit leidt vanaf 2025 tot extra afschrijvingslasten van € 1,1 miljoen per jaar.

Mogelijk speelt dit bij meer investeringen. Met uw ambtelijke organisatie hebben wij afgesteld dat zij in 2026 alle materiële vaste activa gaan onderzoeken op mogelijke andere onbedoelde restwaarden.

Interne controle van bijdragen baggeren

Enkele gemeenten liften mee bij het uitvoeren van baggerwerkzaamheden in opdracht van Hoogheemraadschap van Delfland. Hiervoor worden begrotingen opgesteld en er worden afspraken gemaakt over de verdeling van de lasten. Op basis van een nacalculatie worden de werkelijke lasten achteraf verdeeld tussen Hoogheemraadschap van Delfland en de gemeenten. De nacalculatie kan pas plaatsvinden als het werk volledig is afgerond en als alle kosten bekend zijn.

De bijdragen van de gemeenten in de jaarrekening zijn gebaseerd op deze begrotingen. De werkelijke bijdragen van de gemeenten zullen pas later worden vastgesteld en kunnen nog afwijken van de bijdragen zoals opgenomen in de jaarrekening.

Wij hebben voor een gemeente vastgesteld dat in de jaarstukken 2025 van Hoogheemraadschap van Delfland een onjuiste raming is gehanteerd. Naar aanleiding van de controle is dit in de laatste versie van de jaarstukken gecorrigeerd met een aanzienlijk resultaatteffect tot gevolg. Om dit soort fouten te voorkomen is een verbetering van de interne controle op de totstandkoming van deze posten noodzakelijk.

Koepelvrijstelling

In de jaarrekening is een toelichting opgenomen met betrekking tot de koepelvrijstelling btw van het Waterschapshuis. Het Waterschapshuis is van mening dat haar facturen aan de waterschappen geen btw zouden moeten bevatten. Het Gerechtshof heeft dit standpunt bevestigd, waardoor het Hoogheemraadschap van Delfland de betaalde btw op de facturen van het Waterschapshuis kan terugontvangen. De Belastingdienst is in cassatie gegaan. De betaalde btw sinds 2019 bedraagt € 1,7 miljoen. De hoogte van het terug te ontvangen bedrag is onbekend en mede daarom is de vordering niet in de jaarrekening 2025 verwerkt. Het terug te ontvangen bedrag zal overigens lager zijn dan het betaalde bedrag ad € 1,7 miljoen. De reden hiervoor is dat de inkoop btw van het Waterschapshuis niet onder de koepelvrijstelling valt. Het uitstellen van de verwerking van de vordering en de bate in de jaarrekening is een voorzichtige, maar begrijpelijke benadering. Het Hoogheemraadschap van Delfland wil eerst uitsluitel over deze casus van de Hoge Raad.

Vennootschapsbelasting

Het Hoogheemraadschap van Delfland heeft de voorlopige aanslagen vennootschapsbelasting 2024 en 2025 betaald. De betaalde bedragen zijn niet als lasten verwerkt, maar staan als vordering in de jaarrekening 2025. Hoogheemraadschap van Delfland is van mening dat geen sprake is van winstgevende activiteiten. Het gaat om de activiteiten en opbrengsten van de groene gas.

De aanslagen zijn het gevolg van de situatie in 2022 waarin als gevolg van de hoge gasprijzen sprake was van een fiscale winst. Daarna zijn de gasprijzen gestabiliseerd en daarmee zijn volgens de indicatieve berekeningen van het hoogheemraadschap ook de fiscale winsten verdwenen. Wij hebben de berekeningen beoordeeld en wij achten het standpunt van uw organisatie aannemelijk. Ultimo 2025 bedraagt de vordering op de Belastingdienst € 1,3 miljoen.

Inkoop-btw groene gas

Het Hoogheemraadschap van Delfland heeft een vordering van € 4,1 miljoen op de Belastingdienst in verband met inkoop-btw groene gas. Afgelopen jaren was deze vordering onzeker, omdat de Belastingdienst niet kon instemmen met de toerekening van de inkoop-btw aan de groene gas activiteiten van Hoogheemraadschap van Delfland. Begin 2026 is daarover alsnog overeenstemming bereikt. De vaststellingsovereenkomst is bijna gelijk aan de eerdere toerekening. De inkoop-btw over 2020 is inmiddels teruggevorderd. De inkoop-btw voor de jaren 2021 tot en met 2025 ad € 4,1 miljoen wordt in 2026 teruggevorderd.

Naleving van de aanbestedingsregels

Wij hebben, samen met de inkoopadviseurs en de verbijzonderde interne controle, een controle uitgevoerd op de naleving van de Europese en de interne aanbestedingsregels in 2025. Op basis van een uitgebreide spendanalyse hebben wij diverse crediteuren geselecteerd voor de detailcontrole. De aan deze crediteuren verstrekte opdrachten, die ten grondslag liggen aan de uitgaven 2025 aan deze crediteuren, zijn onderzocht op het aspect van de marktbenadering. Wij hebben geconcludeerd dat er in 2025 geen nieuwe onrechtmatigheden zijn begaan. Wel is nog sprake van twee contracten die in voorgaande jaren als onrechtmatig zijn bestempeld waarvan de uitgaven nog doorlopen in 2025. De hiermee samenhangende onrechtmatige uitgaven 2025 bedragen € 405.000. Deze onrechtmatigheden blijven onder de door de verenigde vergadering vastgestelde verantwoordingsgrens van 1% van de lasten exclusief de toevoegingen aan de reserves, zijnde € 3,2 miljoen.

Wij constateerden in eerdere jaren dat de oorzaak van de gerapporteerde onrechtmatigheden bij een ontoereikend contractbeheer lag. Goed contractbeheer zorgt er onder andere voor dat de aflopende inkoopcontracten tijdig worden aanbesteed. Er is door uw organisatie nader onderzoek naar contractbeheer uitgevoerd. De uitkomsten van het onderzoek worden binnenkort intern besproken.

Interne beheersing

Belangrijkste bevindingen voor de interne beheersing

Managementletter 2025, toegespitst op de interne (financiële) beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in het najaar van 2025 een interim-controle uitgevoerd. Deze interim-controle was primair gericht op de opzet en het bestaan van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing, voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. Voor de bevindingen van de interim-controle verwijzen wij naar onze managementletter 2025 gedateerd op 3 december 2025.

In de managementletter hebben wij een aantal aandachtspunten voor het opstel- en controleproces van de jaarrekening 2025 benoemd. Als onderdeel van onze werkzaamheden voor de jaarrekening zijn wij nagegaan of deze aandachtspunten voldoende zijn opgevolgd. Voor zover de opvolging en/of onze controle ervan hiertoe aanleiding geven, hebben wij onze bevindingen in dit accountantsverslag bij het betreffende onderwerp verwerkt.

Memoriaalboekingen

Memoriaalboekingen zijn (correctie)boekingen die niet via de reguliere boekingsgang plaatsvinden. Aangezien deze boekingen hierdoor in opzet wat risicovoller zijn, besteden wij er tijdens onze controle extra aandacht aan.

Om de controle zo efficiënt en effectief mogelijk uit te voeren, en deze toe te spitsen op het specifieke risico en karakter van memoriaalboekingen, hebben wij gebruikgemaakt van een data-analysetool. Hieruit zijn geen onjuistheden, onrechtmatigheden of andere bijzonderheden gebleken.

Prestatielevering

Vanaf 2024 moeten alle inkoopfacturen vanaf € 10.000 in ProSa worden onderbouwd met een bewijs van prestatielevering. Dit betekent dat prestatieverklaarders een document moeten bijvoegen of een tekstuele toelichting moeten geven om aan te tonen op basis waarvan zij de prestatielevering hebben vastgesteld. Deze maatregel is een positieve stap die de controle en transparantie rondom prestatielevering verbetert. Op basis van de interim-controle 2025 hebben wij, samen met de Interne Audit, geconstateerd dat de onderbouwing in ProSa vaak ontbreekt of van onvoldoende kwaliteit is. Het interne beleid wordt nog onvoldoende nageleefd.

Waterschapsbelastingen

Wij hebben vastgesteld dat uw organisatie voor meetbedrijven het aantal vervuilingseenheden bepaalt op basis van periodieke bemonsteringen. Deze informatie wordt vervolgens doorgegeven aan de Regionale Belasting Groep (RBG), die verantwoordelijk is voor het heffen en innen van de belastingen. In afgelopen jaren constateerden wij dat naderhand geen controle plaats vindt om te verifiëren dat het aantal doorgegeven vervuilingseenheden ook daadwerkelijk door RBG is geheven en geïnd.

Uw organisatie ontvangt periodiek een overzicht van de RBG met de vervuilingseenheden per meetbedrijf. Dit overzicht bevat oudere jaren, de voorlopige aanslagen en de definitieve aanslagen. Op basis hiervan kunnen grote afwijkingen door uw organisatie gesignaleerd worden. Deze beoordeling moet nog wel gestructureerd bij een medewerker worden belegd.

Inzicht in de kostendekkendheid van niet-wettelijke activiteiten

Deze aanbeveling is nog niet volledig opgepakt. In 2025 is wel een integrale kostprijsberekening opgesteld voor het zuiveren van het separate afvalwater. Dit is vanaf 1 januari 2026 een ondernemerstaak, waarvoor op basis van de Wet Markt en Overheid minimaal een kostprijsdekkend tarief gehanteerd moet worden. Voor de overige niet-wettelijke activiteiten is nog geen opvolging gegeven aan de aanbeveling. Uw organisatie heeft prioriteit gegeven aan de wettelijke taken en bekijkt momenteel per niet-wettelijke activiteit de mogelijkheid om te komen tot een kostprijsdekkend tarief. Indien blijkt dat het voor een niet-wettelijke activiteit niet mogelijk is of niet wenselijk is om te komen tot een kostprijsdekkend tarief, wordt dit gemotiveerd gedocumenteerd.

IT-audit 2025

In het kader van de controle van de jaarrekening 2025 hebben wij audit werkzaamheden uitgevoerd ten aanzien van de opzet en het bestaan van de general IT controls van ProSa (de financiële administratie). Dit betreft een zogenaamde SaaS-oplossing van de leverancier AllSolutions.

Tijdens de interim-controle hebben wij vastgesteld dat een autorisatiematrix is opgesteld. De matrix is inmiddels ook vastgesteld. Voorafgaande de vaststelling zijn binnen de applicatie ProSa op basis van deze conceptmatrix reeds een tiental vaste gebruikersprofielen aangemaakt. Rechten worden niet langer toegekend door het kopiëren van autorisaties van een collega met een vergelijkbare functie. Met een autorisatiematrix en een periodieke controle van de gebruikersprofielen wordt het risico verlaagd dat medewerkers beschikken over autorisaties die niet aansluiten bij hun functie of verantwoordelijkheden. Dit zou leiden tot ongeoorloofde toegang tot gegevens of tot fouten in de uitvoering van taken.

Ook de overige bevindingen uit de IT-audits van voorgaande jaren zijn in 2025 opgelost, namelijk het uitvoeren van een periodieke gebruikersreview, het toepassen van het wachtwoordbeleid en het beheren van verhoogde toegangsrechten.

Bijlagen

A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de niet-gecorrigeerde controleverschillen groter dan de rapporteringstolerantie van € 637.000.

Aard van de afwijkingen	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode	€ 0
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode:	
Afwijking getrouwheid	€ 0
Afwijking getrouwheid	€ 0
Totaal niet-gecorrigeerde controleverschillen	€ 0

- Wij hebben van het college van dijkgraaf en hoogheemraden een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het college het bovenstaande heeft bevestigd. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde en daardoor niet-gecorrigeerde afwijkingen, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde afwijkingen.

A2 - Tekortkomingen in de toelichtingen

Onze controlestandaarden vereisen dat wij afwijkingen van materieel belang in de toelichting signaleren om de verenigde vergadering in staat te stellen een inschatting te maken van de gevolgen daarvan voor de jaarrekening. De tabel hierna bevat een weergave van die onderwerpen uit de toelichting waarvan wij denken dat de verenigde vergadering deze nader dient te beoordelen.

Toelichting	Bron van de toelichtingsvereiste	Kwantitatieve of kwalitatieve overwegingen
Geen.		

B - Onafhankelijkheidsbevestiging

Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de “Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)” en vormen een belangrijk onderdeel van het ‘normenkader’ waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van Hoogheemraadschap van Delfland in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onze onafhankelijke positie te waarborgen

Deloitte beschikt over een stelsel van maatregelen om haar onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Dit stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen.

Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Deloitte.
- Procedures voor de organisatie van periodieke trainingen inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.

- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en, indien er bedreigingen zijn signaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreigingen voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling, inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde ‘onafhankelijkheidsevaluatie’), wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Deloitte wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een algemeen bestuur of auditcommissie, overwegen wij ook een van deze instanties te raadplegen.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen wordt periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdsheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om deze bedreiging weg te nemen.

Onze beoordeling heeft geen aanleiding gegeven om het komend boekjaar teamleden bij Hoogheemraadschap van Delfland te rouleren.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met Hoogheemraadschap van Delfland

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Deloitte, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en het hoogheemraadschap die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Deloitte, een bestuurder of interne toezichthouder van Deloitte of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan het hoogheemraadschap of een bij het hoogheemraadschap betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid met een (geschatte) waarde van meer dan € 100 ontvangen of verstrekt, en zijn daarom van mening dat er geen sprake is van een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht.

Onder Deloitte wordt verstaan één of meer van Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL" of "Deloitte Global"), haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten (tezamen, de "Deloitte-organisatie"). DTTL en haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten zijn juridisch gescheiden en onafhankelijke entiteiten, die elkaar niet kunnen verplichten of binden ten aanzien van derden. DTTL en iedere DTTL member firm en aan hen verbonden entiteiten zijn aansprakelijk voor hun eigen handelen en nalaten, en niet voor het handelen of nalaten van een andere entiteit. DTTL verleent geen diensten aan cliënten. Raadpleeg www.deloitte.com/about voor meer informatie.

Deloitte levert toonaangevende audit- en assurance-, belastingadvies- en juridische diensten, en diensten op het gebied van consulting, financial advisory, en risk advisory aan bijna 90% van de Fortune Global 500® en duizenden particuliere bedrijven. Onze professionals leveren meetbare en blijvende resultaten die het vertrouwen van het publiek in kapitaalmarkten helpen versterken, klanten in staat stellen te transformeren en bloeien, en de weg wijzen naar een sterkere economie, een meer rechtvaardige samenleving en een duurzame wereld. Voortbouwend op haar meer dan 175-jarige geschiedenis, omvat het bereik van Deloitte meer dan 150 landen en gebieden. Ontdek hoe de meer dan 415.000 mensen van Deloitte wereldwijd een impact maken die ertoe doet op www.deloitte.com.

Deze communicatie bevat louter algemene informatie en noch DTTL, noch haar wereldwijde netwerk van member firms of aan hen verbonden entiteiten verleent door middel van deze communicatie professioneel advies of diensten. Voordat u een beslissing neemt of actie onderneemt die van invloed kan zijn op uw financiën of uw bedrijf, dient u een gekwalificeerde professionele adviseur te raadplegen. Geen enkele entiteit in de Deloitte-organisatie is verantwoordelijk voor enig verlies dat wordt geleden door een persoon die op deze communicatie vertrouwt.